

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

14.01.2020. Nr. VID.4.1/MP/699
Uz 09.12.2019. b/n

XXXXXXXX XXXXX
XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXX

Par uzziņas un atbildes sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis XXXXXX XXXXXXXX, personas kods XXXXXX XXXXXX (turpmāk – Iesniedzējs), 2019. gada 9. decembra iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

1. Fakti

Iesniedzējs norāda, ka vēlas informēt Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka 2015.gada 2.augustā viņa māte XXXXXX XXXXXXXX uzdāvināja Iesniedzējam naudas summu AZN 342 000, kas pēc *euro* kursa 2015. gadā sastādīja 300 000 *euro*.

Iesniedzējs norāda, ka šo uzdāvināto naudu Iesniedzējs plāno ieguldīt nekustamā īpašuma iegādē Latvijā.

Ņemot vērā likuma prasības, Iesniedzējs uzskata par savu pienākumu paziņot Valsts ieņēmumu dienestam šādu informāciju, pievienojot naudas dāvinājuma līgumu kopā ar tulkojumu valsts valodā.

Iesniedzējs lūdz Valsts ieņēmumu dienestu sniegt atbildi par šīs informācijas iekļaušanu Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzē.

Iesniedzējs papildus informē, ka no 2015. gada līdz iesnieguma sagatavošanas brīdim Iesniedzējs bija ciemos pie savas mātes vairākas reizes kopā ar savu brāli, sievu un bērnu, un katru reizi ieveda Latvijas Republikā saņemto dāvinājumu (naudas summu) pa daļām, katru reizi vedot līdz 10 000 *euro* pāri Latvijas Republikas robežai.

2. Paskaidrojums, kādēļ šāda uzziņa nepieciešama, un jautājumi

Iesniedzējs norāda, ka vēlas, lai Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98. panta prasībām, izskaidro Iesniedzējam tiesības, kādā kārtībā viņš drīkst ievest Latvijas Republikas teritorijā visu saņemto dāvanu (naudas summu), lai to ieguldītu norēķinu kontā kādā no Latvijas Republikā esošajām bankām. Kā arī pienākumu sniegt Valsts ieņēmumu dienestam papildu ziņas pēc

naudas ieguldīšanas norēķinu kontā, kādā Latvijas Republikā esošajām bankām, ja šo naudu uz Latvijas Republiku ved Iesniedzējs, viņa brālis, sieva un bērns.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā ietverto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Regulas Nr. 1889/2005 par skaidras naudas kontroli, kuru ievieš Kopienas teritorijā vai izved no tās (turpmāk – Regula Nr. 1889/2005), 3. panta 1. punktu jebkura fiziska persona, kura iebrauc Kopienā vai izbrauc no tās un kurai ir skaidra nauda EUR 10 000 apmērā vai vairāk, saskaņā ar šo regulu deklarē šo summu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, caur kuru minētā persona iebrauc Kopienā vai izbrauc no tās. Pienākums deklarēt nav izpildīts, ja sniegtā informācija ir neprecīza vai nepilnīga.

Likuma “Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas” 5. panta otrajā daļā noteikts, ka fiziskā persona, kurai saskaņā ar Regulas Nr. 1889/2005 3. panta 1. punktu ir pienākums deklarēt skaidru naudu, rakstveidā aizpilda skaidras naudas deklarācijas veidlapu saskaņā ar Regulas Nr. 1889/2005 3. panta 2. punktu, tajā sniegto ziņu patiesumu apliecina ar parakstu un, šķērsojot valsts ārējo robežu, iesniedz deklarāciju attiecīgajai kompetentās iestādes amatpersonai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2019. gada 2. jūlija noteikumu Nr. 303 “Noteikumi par skaidras naudas deklarācijas veidlapu, tās aizpildīšanas, iesniegšanas un sniegto ziņu pārbaudes kārtību” (turpmāk - Ministru kabineta 2019. gada 2. jūlija noteikumi Nr. 303) 2.punktu fiziskā persona, šķērsojot Latvijas Republikas ārējo robežu, saskaņā ar likuma “Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas” 5. panta otro daļu rakstveidā aizpilda deklarāciju divos eksemplāros, ar parakstu apliecina tajā sniegto ziņu patiesumu un iesniedz deklarāciju kompetentās iestādes amatpersonai.

Ņemot vērā minēto, Iesniedzējam no trešās valsts ieviešot skaidru naudu 10 000 *euro* apmērā vai vairāk, robežas šķērsošanas vietā jāiesniedz muitas amatpersonai rakstveidā aizpildīta deklarācija divos eksemplāros.

Paskaidrojam, ka deklarēšanas pienākums attiecas uz fizisku personu, kas ievieš skaidru naudu, neatkarīgi no tā, vai minētā persona ir naudas īpašnieks vai nav. Līdz ar to, no trešās valsts ieviešot skaidru naudu 10 000 *euro* apmērā vai vairāk, jebkurai fiziskai personai, kas naudu ievieš, rakstveidā aizpildīta deklarācija divos eksemplāros jāiesniedz kompetentās iestādes amatpersonai.

Ņemot vērā minēto, ja skaidru naudu 10 000 *euro* apmērā vai vairāk no trešās valsts ievieš katra no iesniegumā minētajām personām (brālis, sieva, bērns), tad katram no viņiem robežas šķērsošanas vietā jāiesniedz muitas amatpersonai rakstveidā aizpildīta deklarācija divos eksemplāros.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 21. panta otro un trešo daļu tās fiziskās personas procesuālās tiesības, kura nav sasniegusi 15 gadu vecumu vai kuras rīcībspēju ierobežojusi tiesa, īsteno šīs personas likumiskais pārstāvis. [...]. Tās fiziskās personas procesuālās tiesības, kura sasniegusi vecumu no 15 līdz 18 gadiem, īsteno šīs personas likumiskais pārstāvis.

Ņemot vērā minēto, nepilngadīgas personas no trešās valsts ievestas skaidras naudas 10 000 *euro* apmērā vai vairāk deklarēšanas pienākumu pilda tās likumiskais pārstāvis.

Ministru kabineta 2019. gada 2. jūlija noteikumu Nr. 303 pielikumā ir noteikts skaidras naudas deklarācijas veidlapas paraugs.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 30. pantā ir noteikti skaidrās naudas darījumu ierobežojumi un skaidrās naudas darījumu deklarēšanas pienākumi.

Atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 30. panta pirmajai daļai nodokļu maksātāji, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, katru mēnesi līdz 15. datumam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā deklarē visus iepriekšējā mēneša laikā savstarpēji skaidrā naudā veiktos darījumus (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās), kuru summa pārsniedz 1500 *euro*. Nodokļu maksātājiem, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 7200 *euro* (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās).

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 30. panta astotajā daļā noteikts, ka fiziskajām personām, kas neveic saimniecisko darbību, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumu, kura summa pārsniedz 7200 *euro* (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās). Vienlaikus saskaņā ar minētā likuma 30. panta trešo daļu šā panta normas neattiecas uz:

- 1) kredītiestāžu pakalpojumiem;
- 2) skaidras naudas iemaksām kredītiestādēs šā panta pirmajā daļā minēto darījumu dalībnieku kontos.

Atbilstoši Ministru kabineta 2007. gada 10. aprīļa noteikumu Nr. 237 “Skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas noteikumi” (turpmāk – Ministru kabineta 2007. gada 10. aprīļa noteikumi Nr. 237) 1. punktam noteikumi nosaka kārtību, kādā nodokļu maksātāji, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti un kuras nav reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēji, katru mēnesi deklarē savstarpējos skaidrā naudā veiktos darījumus (turpmāk – darījuma dalībnieki); nodokļu maksātāji, kas veic saimniecisko darbību, deklarē visus iepriekšējā gada laikā skaidrā naudā veiktos darījumus ar fiziskajām personām, kurām atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem nav jāreģistrē saimnieciskā darbība (turpmāk – fiziskās personas).

Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 11. punktā noteikto darījums ir darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, grozīšanai, turpināšanai vai izbeigšanai.

Tādējādi skaidras naudas lietošanas ierobežojums neattiecas uz kredītiestāžu pakalpojumiem un skaidras naudas iemaksām kredītiestādēs darījumu dalībnieku kontos.

Līdz ar to skaidras naudas iemaksa bankas kontā nav uzskatāma par skaidras naudas darījumu un Ministru kabineta 2007. gada 10. aprīļa noteikumos Nr. 237 noteiktā skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas kārtība un nosacījumi nav piemērojami.

Pamatojoties uz minēto un atbildot uz uzdoto jautājumu par pienākumu sniegt Valsts ieņēmumu dienestam papildus ziņas pēc naudas ieguldīšanas kādā no Latvijas

Republikas kredītiestādes norēķinu kontiem, paskaidrojām, ka konkrētajā tiesiskajā situācijā naudas iemaksa atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 30.pantam nav jādeklarē kā skaidrā naudā veiktais darījums, un sniegt Valsts ieņēmumu dienestam papildus ziņas pēc naudas ieguldīšanas kādā no Latvijas Republikas kredītiestādes norēķinu kontiem Iesniedzējam nav nepieciešams.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Regulas Nr. 1889/2005 par skaidras naudas kontroli, kuru ieved Kopienas teritorijā vai izved no tās, 3. panta 1. punkts, likuma "Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas" 5. panta otrā daļa, Administratīvā procesa likuma 21. panta otrā un trešā daļa, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 30. panta pirmā, trešā un astotā daļa, Ministru kabineta 2019. gada 2. jūlija noteikumu Nr. 303 "Noteikumi par skaidras naudas deklarācijas veidlapu, tās aizpildīšanas, iesniegšanas un sniegto ziņu pārbaudes kārtību" 2. punkts un pielikums, Ministru kabineta 2007.gada 10.aprīļa noteikumu Nr. 237 "Skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas noteikumi" 1.punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Attiecībā uz Iesniedzēja lūgumu Valsts ieņēmumu dienestu sniegt atbildi par iesniegumā sniegtās informācijas iekļaušanu Valsts ieņēmumu dienesta informācijas datu bāzē, informējam, ka informāciju par fiziskas personas rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem, tajā skaitā, citā valstī saņemtu naudas dāvinājumu, Valsts ieņēmumu dienests vērtē kontroles (tostarp arī preventīvo) pasākumu ietvaros. Tas nozīmē, ka nodokļu maksātājam Valsts ieņēmumu dienesta īstenoto kontroles un preventīvo pasākumu ietvaros jāspēj sniegt pilnīgu, loģisku un pamatotu izskaidrojumu naudas līdzekļu izcelsmei.

Ģenerāldirektore

I.Jaunzeme